

Protokoll fra møte i Hovedkomiteen i VKM onsdag 27. september 2006 kl 1000-1600

Fra Hovedkomiteen:

Åshild Krogdahl (møteleder), Bjørn Næss, Hilde Kruse, Erik Dybing (fra sak 24/06), Jan Alexander, Janneche Utne Skåre, Margaretha Haugen, Wenche Farstad, Leif Sundheim, Øyvind Lie, Georg Kapperud (fra sak 21/06), Judith Narvhus

Forfall

Anne-Katrine Haldorsen, Lene Frost Andersen, Ingolf Nes

Fra sekretariatet til VKM:

Kirstin Færden, Anne Finstad, Knut Albert Solem, Bente Mangschou, Ingrid Slaatto Næss og Beate Furuto Folgerø (ref.)

Sak 20/06 Konstituering av møtet (habilitet, protokoll, oppfølgingssaker)

Det var ingen kommentarer til innkallingen. Møteleder foreslo å behandle sak 12/06 før sak 21/06, dette ble godkjent av møtet. Ingen av medlemmene meldte seg inhabile til noen av sakene på dagsordenen.

Oppfølging av saker fra forrige møte:

TTC-prinsippet – Det ble minnet om vedtaket fra forrige møtet der faggruppene bes diskutere bruken av TTC-prinsippet på sine fagområder. Kirstin Færden orienterte om at hun vil gi en kort presentasjon av VKMs rapport på møtet i EFSA's Advisory Forum 29. september.

Roller i krisesituasjoner – Sekretariatet vil legge frem Hovedkomiteens innspill for MT på kontaktmøtet i oktober hvis dagsordenen gir rom for det.

Retningslinjer for publisering – Sekretariatet har ikke fått utarbeidet et nytt notat. Det er nå implementert at rapporter fra VKM får ISBN-nr.

Vedtak:

Dagsorden godkjennes.

Sak 12/06 Sukker og søtstoff

Medlem av *ad hoc*-gruppen Trine Husøy presenterte utkastet til rapport.

Hovedkomiteen hadde en grundig gjennomgang av utkastet og kom med spørsmål og forbedringsforslag til *ad hoc*-gruppen.

Vedtak:

Hovedkomiteen uttrykte sin tilfredshet med det arbeidet som var gjort så langt og gir sin tilslutning til hovedinnholdet i utkastet til rapport som ble lagt frem på møtet. Hovedkomiteen ber *ad hoc*-gruppen arbeide videre med rapporten med de justeringer og innspill som Hovedkomiteen foreslår.

Sak 21/06 Oppdatert risikovurdering på aviær influensa, del 1

Ad hoc-gruppens leder, Bjørn Næss, la fram utkastet til risikovurdering.

Hovedkomiteen hadde en grundig gjennomgang av utkastet og kom med spørsmål og forbedringsforslag til *ad hoc*-gruppen.

Vedtak:

Hovedkomiteen gir sin tilslutning til risikovurderingen med de endringer man ble enige om i møtet. Et nytt forslag utarbeides og sendes på en svært rask elektronisk høring slik at uttalelsen kan oversendes Mattilsynet innen fristen 1. oktober.

Sak 22/06 Samvirkende toksiske effekter av stoffer i blanding

Jan Alexander orienterte kort om hva som har skjedd i saken hittil: Det er utarbeidet internasjonale vurderinger på dette området og Mattilsynet har bedt VKM gå igjennom disse og vurdere om det er nye data som bør tas inn.

Vedtak:

Orienteringen tas til etterretning. Disposisjonen for arbeidet legges ved protokollen.

Sak 23/06 Reoppnevning av VKM 2007

Kirstin Færden la frem saken og ba om innspill fra Hovedkomiteen.

Følgende innspill til denne saken framkom:

- Det bør være like enkelt å søke nå som forrige gang.
- For å nå fleste mulig søkere bør VKM be de sentrale FoU-institusjonene om å kunngjøre utlysningen på sine intranett
- Ved utvelgelsen av kandidater ble det foreslått å gi vekt til dem som vurderes som gode bidragsytere til VKM i dag.
- Som forslag til personer som kan sitte i bedømmelseskomiteen ble det foreslått å vurdere sentrale forskere som nylig har blitt pensjonister.
- Flere nevnte at de er tilfreds med dagens ordning der faggruppelider oppnevnes av Helse- og omsorgsdepartementet.
- Det ble fastslått at det er en utfordring for VKM å holde på den gode kompetansen som er representert i komiteen i dag.
- Det bør ikke være nødvendig ha all relevant kompetanse representert som faste medlemmer, VKM har god erfaring med bruk av *ad hoc*-kompetanse.
- Flere trakk frem at det kan innebære for stor belastning for enkeltmedlemmer å sitte i mer enn en faggruppe.
- Komiteen mente det var viktig å få flest mulig av medlemmenes innspill i denne saken.

Vedtak:

Sekretariatet tar med seg innspillene fra Hovedkomiteen i prosessen med nyoppnevning av VKM. Spørsmålene som ble stilt til Hovedkomiteen sendes elektronisk til alle medlemmene.

Sak 24/06 Vurdering av økonomiske konsekvenser i VKMs risikovurderinger

Åshild Krogdahl la frem hva som hadde skjedd i denne saken så langt.

Følgende innspill til denne saken framkom:

Erik Dybing refererte fra møtet i EFSA's Scientific Committee september/06 hvor han presenterte denne saken til diskusjon. EFSA har ikke gjort seg opp noen mening om denne saken ennå, men er forberedt til å ta den opp hvis det kommer en henvendelse om dette.

Vedtak:

Orienteringen tas til etterretning og følges eventuelt opp av Erik Dybing med assistanse fra sekretariatet.

Sak 25/06 Orientering om arbeidet i faggruppene

Faggruppe 1:

For tiden arbeider faggruppen med å utvikle en mal for risikovurderinger innenfor mikrobiologi og en risikovurdering av shiga-toksin-produserende *Escherichia coli* med hovedvekt på spekepølser. Faggruppen har identifisert 4 problemområder som den synes det er viktig å se nærmere på og har oversendt en forespørsel til Mattilsynet om hvilken sak som oppleves som mest viktig. Videre er medlemmer fra faggruppen engasjert i *ad hoc*-arbeid: Infektøs lakseanemi-gruppen ledes av Espen Rimstad, som også deltar i fugleinfluensa-gruppen. Mattilsynet har gitt positiv omtale av de avsluttede risikovurderingen på *Salmonella* i fôr og Bacitracin på sine nettsider. Neste møte i faggruppen avholdes 23. november.

Faggruppe 2:

Ny arbeidsform i faggruppen er nå godt innarbeidet; sakene på plantevernmidler har nå delt behandling – faggruppen har delt seg i to der en undergruppe behandler problemstillinger knyttet til økotoksikologi og den andre undergruppen behandler problemstillinger knyttet til humantoksikologi.

Faggruppe 3:

Faggruppen var ikke representert på møtet.

Faggruppe 4:

Faggruppen har avsluttet flere saker siden forrige møte i Hovedkomiteen: Migrasjon av 4,4'-metylendianilin (4,4'-MDA) fra kjøkkenredskaper og Risikovurdering av parabener i kosmetiske produkter. Saken om parabener er oversendt til EUs kosmetikk-komité som vil bruke denne som bakgrunn for sin egen vurdering. Pågående saker: utlekking av diverse metaller fra keramiske produkter og vurdering av søknad om bruk av "Fullerene C60" i lakseolje. Videre har medlemmer fra faggruppen vært engasjert i *ad hoc*-arbeid: Risikovurdering av hvitt fosfor, Helsemessige konsekvenser ved bruk av sukker/søtstoffer i leskedrikker og Risikovurdering av grillmat/PAH.

Faggruppe 5:

Faggruppen har ikke hatt møte siden forrige møte i Hovedkomiteen. Risikovurdering av hvitt fosfor er nettopp avsluttet. Pågående saker er: den fortløpende saken "Grunnlag for å vurdere sjømat fra forurensede havner og fjorder", for tiden er Dioksiner/PCB i torskelever og Tributyl-tinn i skjell under arbeid her. Videre har faggruppen to store vurderinger under arbeid: Risikovurdering av avløpsslam og Risikovurdering av grillmat/PAH. Som oppfølging

av ”Helhetssyn på fisk og annen sjømat” har Sosial- og helsedirektoratet bedt om ytterligere oppklaring når det gjelder tran. Dette skal følges opp i møter i den nærmeste fremtid.

Faggruppe 6

Faggruppen var ikke representert på møtet.

Faggruppe 7

Faggruppen hadde et møte i mai i Bergen. Her ble saken om berikningsmodeller og tilsetning av fluor og jod til bordsalt sluttbehandlet. Det forrige møte i faggruppen var i august, hvor et EU dokument av berikningsmodeller av matvarer og kosttilskudd ble vurdert. Faggruppen får stadig nye søknader om godkjenning av ny mat, men det har vært et møte mellom sekretariatet i VKM og Mattilsynet hvor man har avklart hvilke saker og krav til dokumentasjon som skal sendes til VKM.

Faggruppe 8

Faggruppen har nettopp avsluttet en risikovurdering om import av levende tropiske reker til oppdrett. Medlemmer av faggruppen har vært engasjert i arbeidet med risikovurdering på hvitt fosfor og fugleinfluensa. For tiden jobber faggruppen med en stor vurdering på Infeksiøs lakseanemi.

Vedtak:

Orienteringene tas til etterretning.

Sak 26/06 Bør VKM ha en detaljert arbeidsplan?

Åshild Krogdahl presenterte saken kort.

Følgende innspill til denne saken framkom:

- Det ble nevnt at EFSA påpeker den internasjonale utviklingen i retning av større fokus på ernæring og diett i sin arbeidsplan.
- Flere utrykte at det eksisterende planverket til VKM er godt og dekkende.
- Det ble også uttrykt at VKMs planverk er noe kortfattet og kanskje litt lite utfyllende/forklarende for utenforstående.
- Formålet med et detaljert planverk må være klart.
- Et mer detaljert planverk kan være en måte for VKM å profilere seg på.
- Det kom et forslag om at Hovedkomiteen kan ha et eget strategimøte ved avslutningen av denne komiteens virketid – dette kan gi nyttige innspill til neste komité.

Vedtak:

Sekretariatet utarbeider forslag til plan for VKM 2007 etter mal av tidligere planer for VKM. Innspillene fra Hovedkomiteen innarbeides. Sekretariatets forslag diskuteres på møtet i Hovedkomiteen 5/12.

Sak 27/06 Orientering fra VKMs deltagere i EFSA's paneler og nettverk

En arbeidsgruppe under EFSA's Advisory forum har nylig avsluttet en rapport der en av anbefalingene er at det skal være større mulighet for informasjonsutveksling mellom

medlemmer av komiteer/paneler og ansatte i EFSA, og tilsvarende personer i medlemslandene. For å følge opp dette bes de av VKMs medlemmer som også er medlemmer i EFSA's komiteer/paneler om å gi korte orienteringer om saker som behandles i EFSA, spesielt saker som vedrører VKMs nåværende eller fremtidige arbeid på møtene i VKMs Hovedkomité.

Erik Dybing, Scientific Committee:

Har nettopp deltatt på det første møtet i nyoppnevnt Scientific Committee. Saker på dagsordenen inkluderte: bruk av Bench mark dose (BMD) prinsippet, eksponeringsvurderinger, transparens i EFSA's risikovurderinger, forsøksdyrvelferd.

Jan Alexander, Panel on Contaminants in the Food Chain

Panelet har hatt 50 % utskifting ved nyoppnevningen. På det første møtet i nytt panel ble disse sakene diskutert: PFAS, uønskede stoffer i dyrefôr inkludert risiko for overføring til mennesker, alternativer til dyreforsøk ved overvåkning av marine algetoksiner, vurdering av aflatoksiner.

Hilde Kruse, Panel on Biological Hazards

Panelet har 21 deltagere, av disse er 1/3 nye medlemmer. På det september-møtet i nytt panel ble disse sakene diskutert: Utarbeidelse av veileder for vurdering av stoffer som kan brukes for dekontaminering, vurdering av samlerapporten for de europeiske zoonoserapportene, flere vurderinger på TSE, generelt dokument om mikrobiologiske kriterier og obejectives (selvinitiert sak), risiko for *Enterobacter sakazakii* i morsmelkserstatning, oppdatering av mattrygghetsperspektivet ved aviær influensa, antibiotikaresistens i tilknytning til mattrygghet (mulig ny selvinitiert sak).

Bjørn Næss, EFSA-nettverk på BSE

Nylig oppnevnt som norsk representant til dette nettverket. Nettverket skal bestå av kontaktpersoner og ha oversikt over pågående forskning, overvåkning og risikovurderinger på dette feltet i EU.

Vedtak:

Det innføres en fast post på dagsorden i HK som ledd i å ivareta informasjonsflyt mellom EFSA og VKM fra og med dette møtet (27/9-06)

Orienteringene tas til etterretning.

Sak 28/06 Orientering fra sekretariatet

Status for kurs i november:

Alle VKM-medlemmer er orientert om at kurset blir 6. og 7. november. Programmet ferdigstilles i disse dager og sendes ut i begynnelsen av oktober.

Sekretariatet flytter:

I november flytter sekretariatet til Folkehelseinstituttets lokaler på Lindern.

Møte i EFSA's Advisory Forum

Neste møte i Advisory forum er 29. september. Viktige tema er: EFSA er opptatt av økt samarbeid med og mellom eksperter i medlemslandene. Dette gjennomføres blant annet ved å ha nettverk mellom eksperter. Kirstin Færden tar med seg og presenterer VKMs rapport på TTC-prinsippet på møtet.

Vedtak:

Orienteringen tas til etterretning.

Sak 29/06 Eventuelt

Ernæringsmessige aspekter i risikovurderinger fra Faggruppe 7

Faggruppe 7 uttrykte bekymring over at saker som behandles i gruppen kun skal være risikovurderinger av ulike produkter og ingredienser. Det stilles ikke spørsmål om egnethet som sunn og ernæringsriktig ”mat eller ingredienser”. Medlemmene i faggruppe 7 opplever dette som problematisk, og i behandling av de fleste saker blir dette aspektet diskutert. Mange av medlemmene opplever derfor at vurderingene som gjøres i faggruppene bare belyser den toksikologiske siden ved en risikovurdering, og at det ernæringsmessige aspektet burde tillegges større vekt.

Medlemmene i hovedkomiteen erkjente problematikken som tas opp av faggruppe 7. Det ble påpekt at den samme problematikken også diskuteres i EU.

Vedtak: Faggruppe 7 utarbeider et dokument om saken og oversender dette til Hovedkomiteen.

Notat om behovet for kostholdsundersøkelser

Gode inntaksdata er en stor mangel i mange av risikovurderingene VKM gjennomfører. VKM bør bidra til at fagområdet styrkes og synliggjøre behovet for aktuelle instanser.

Vedtak: Sekretariatet lager utkast til et notat om saken.